

OWIES

Uwagi ogólne i wyniki doświadczeń

W roku 2022 do Krajowego rejestru (KR) wpisano jedną zagraniczną odmianę owsa zwyczajnego Magellan oraz polską odmianę owsa nagiego Adorator. W KR znajduje się 35 odmian owsa jarego, 32 zwyczajnego i 3 nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju. W Krajowym rejestrze owsa zwyczajnego, poza ośmioma zagranicznymi, przeważają odmiany rodzimych hodowli. Są to głównie odmiany żółtoziarniste (97%), preferowane w produkcji. Wyjątek stanowi odmiana Gniady o brązowej barwie łuski.

W roku 2022 na terenie Mazowsza założono 3 doświadczenia z 12 odmianami owsa, założone były jak w latach poprzednich tylko na jednym poziomie agrotechniki.

Doświadczenia zlokalizowane były w następujących jednostkach:

- Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Seroczynie
- Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Kawęczynie (pole na terenie IHAR Radzików)
- DANKO Hodowla Roślin ZHR O/ Laski

Miniony sezon był korzystny do uprawy owsa. Najwyższe plony uzyskano w Laskach nieco niższe w Kawęczynie i w Seroczynie. Uzyskane plony były wyższe niż w roku poprzednim. Z odmian badanych w naszych doświadczeniach najlepiej plonowały Refleks, Figaro i Poker. Porażenie helmintosporiozą i mączniakiem prawdziwym wystąpiło w niewielkim stopniu, a porażenie septoriozą liści nie wystąpiło w żadnej lokalizacji.

Tabela 1. OWIES. Odmiany badane. Rok zbioru: 2021

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru Odmian w Polsce	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej –pełnomocnika w Polsce
1	2	3	4
1	KOZAK*	2017	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
2	AGENT*	2018	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
3	LION*	2018	Saaten-Union Polska sp. z o.o. ul. Staszewska 70, PL- 62 -100 Wągrowiec
4	FIGARO*	2019	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
5	PABLO*	2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
6	REFLEKS*	2019	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
7	POKER*	2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
8	RAMBO*	2020	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
9	GEPARD*	2021	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
10	WULKAN*	2021	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
11	ADORATOR	2022	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, PL- 99-307 Strzelce
12	MAGELLAN	2022	Saaten Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70, PL-62-100 Wągrowiec

* - odmiana chroniona krajowym wyłącznym prawem hodowcy

Tabela 2. OWIES. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2022

Miejscowość	SDOO Seroczyn	ZDOO Kawęczyn pole Radzików	DANKO HR ZHR O/LASKI
Powiat	siedlecki	warszawski zachodni	grójecki
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	4	4
Klasa bonitacyjna gleby	III b	III	IIIb
PH gleby w KCI	5,7	4,9	6,3
Przedplon	Gorzycza biała	Soja	Rzepak ozimy
Data siewu (dzień, m-c, rok)	23.03	23.03	22.03
Obsada nasion (szt./m ²)	450	450	450
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	05.08	09.08	04.08
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	98	89	100
P ₂ O ₅ (kg/ha)	60	30	75
K ₂ O (kg/ha)	90	45	112,5
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (nazwa)	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS
Herbicyd (nazwa, dawka/ha)	Chwastox Turbo 340 SL- 2 l Biathlon 4D - 70 g + Dash HC - 1,0 l	Chwastoż Trio 390 SL - 1,5 l	Biathlon 4D 70 g + Dash 1 l
Insektycyd (nazwa dawka/ha)	-	-	Decis Mega 50 EW - 0,25 l

Tabela 3. OWIES. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2022

Lp.	Cecha	Seroczyn	Kawęczyn	Laski
1	Wiechowanie (dzień, m-c)	11.06	10.06	14.06
2	Termin dojrzałości woskowej (dzień, m-c)	14.07	14.07	25.07
3	Wysokość roślin (cm)	87,6	111,4	101,1
4	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mlecznej (skala 9 ⁰)	9,0	7,6	9,0
5	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9 ⁰)	9,0	2,7	9,0
Porażenie przez choroby (skala 9 ⁰)				
6	Mączniak prawdziwy	9,0	7,9	9,0
7	Rdza wieńcowa	8,5	4,9	9,0
8	Helminthosporioza	8,1	9,0	9,0
9	Septorioza liści	Nie wystąpiło		
10	Masa 1000 ziaren (g)	44,0	39,8	37,3
11	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	8,6	11,4	8,6
12	Plon ziarna (dt/ha)	54,2	65,4	75,4

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian;

Skala 9⁰: 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – najmniej korzystny

Tabela 4. OWIES. Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2022

Lp.	Odmiana	Seroczyn	Kawęczyn	Laski
Wzorzec dt/ha		54,2	65,4	75,4
1	Kozak (LOZ)	106	97	98
2	Agent (LOZ)	110	98	97
3	Lion (LOZ)	85	107	93
4	Figaro (LOZ)	106	106	109
5	Pablo (LOZ)	103	85	100
6	Refleks (LOZ)	117	109	103
7	Poker	111	100	107
8	Rambo (LOZ)	100	112	103
9	Gepard	107	100	105
10	Wulkan	90	116	105
11	Adorator	63	65	79
12	Magellan	101	104	101

Wzorzec: wszystkie badane odmiany

Tabela 5. OWIES. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2022, 2021, 2020.

Lp.	Odmiana	2022	2021	2020	2021-2022	2020-2022
Wzorzec dt/ha		65,0	55,1	61,1	60,1	60,4
1	Kozak (LOZ)	100	106	102	103	103
2	Agent (LOZ)	101	95	104	98	100
3	Lion (LOZ)	96	100	99	98	98
4	Figaro (LOZ)	107	98	106	103	104
5	Pablo (LOZ)	96	103	99	99	99
6	Refleks (LOZ)	109	101	108	106	106
7	Poker	106	100	106	103	104
8	Rambo (LOZ)	105	104	112	105	107
9	Gepard	104	108	-	106	-
10	Wulkan	105	102	-	104	-
11	Adorator	70	-	-	-	-
12	Magellan	102	-	-	-	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec: wszystkie badane odmiany

Tabela 6. OWIES. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby. Rok zbioru: 2022, 2020-2022

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza wieńcowa		Mączniak prawdziwy		Helmintosporioza	
			2022	2020-2022	2022	2020-2022	2022	2020-2022
Wzorzec (skala 9⁰)			<u>7,5</u>	<u>7,8</u>	<u>8,6</u>	<u>8,4</u>	<u>8,7</u>	<u>8,2</u>
1	Kozak (LOZ)	3	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	-0,0	-0,1
2	Agent (LOZ)	3	-0,5	0,1	0,0	0,1	-0,0	0,0
3	Lion (LOZ)	3	0,3	-0,1	0,0	-0,2	-0,0	-0,0
4	Figaro (LOZ)	3	-0,2	-0,0	0,0	-0,3	-0,4	0,2
5	Pablo (LOZ)	3	0,4	0,1	0,1	0,1	0,3	0,0
6	Refleks (LOZ)	3	0,1	0,2	0,1	0,1	-0,0	0,1
7	Poker	3	-0,1	0,1	-0,2	-0,5	-0,0	-0,1
8	Rambo (LOZ)	3	0,1	-0,2	-0,1	0,1	-0,0	0,2
9	Gepard	2	0,2	-	-0,1	-	-0,0	-
10	Wulkan	2	0,4	-	0,1	-	0,3	-
11	Adorator	1	0,2	-	0,1	-	-0,0	-
12	Magellan	1	-0,9	-	-0,1	-	-0,0	-
Liczba doświadczeń			3	8	3	7	3	8

Wzorzec: wszystkie badane odmiany.

Tabela 7. OWIES. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Rok zbioru: 2022, 2020-2022

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wyleganie w fazie dojrzałości mleczej (skala 9 ⁰)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ⁰)		Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
			2022	2020-2022	2022	2020-2022	2022	2020-2022	2022	2020-2022
Wzorzec (skala 9⁰)			<u>8,5</u>	<u>7,5</u>	<u>6,9</u>	<u>6,4</u>	<u>100,0</u>	<u>103,0</u>	<u>40,4</u>	<u>42,3</u>
1	Kozak	3	-0,4	-0,3	-0,0	-0,3	4,4	4,4	-3,2	1,1
2	Agent	3	-0,3	-0,1	-0,0	0,1	0,9	0,8	0,6	4,1
3	Lion	3	0,0	0,2	0,2	0,2	-6,0	-3,6	-1,6	-2,0
4	Figaro	3	0,5	0,6	0,3	0,4	3,6	4,0	-0,2	-1,6
5	Pablo	3	-0,2	-0,2	0,1	0,1	-3,7	-0,8	3,6	3,7
6	Refleks	3	0,5	-0,0	0,1	-0,3	-2,6	-0,8	1,6	-0,3
7	Poker	3	-0,2	0,0	-0,0	0,3	0,4	-1,3	1,2	-1,2
8	Rambo	3	-0,1	-0,4	-0,5	-0,4	-1,4	-0,3	-1,8	0,1
9	Gepard	2	-0,2	-	0,1	-	-1,4	-	2,4	-
10	Wulkan	2	0,5	-	-0,2	-	-5,2	-	1,4	-
11	Adorator	1	0,0	-	0,1	-	8,3	-	-6,3	-
12	Magellan	1	-0,2	-	-0,1	-	2,6	-	2,3	-
Liczba doświadczeń			3	9	3	9	3	9	3	9

Wzorzec: wszystkie badane odmiany

OWIES
CHARAKTERYSTYKA ODMIAN BADANYCH
I ZAREJESTROWANYCH W ROKU 2021
(sporządzona na podstawie listy opisowej odmian)

1. **ADORATOR** - Odmiana owsa nagiego, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską i bez łuski na poziomie odmiany Siwek. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin wiechowania dość wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski mniejszy niż u odmiany Siwek, około 4,1%. Masa 1000 ziaren i zawartość białka większe niż u odmiany Siwek. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. Odmiana żółtoziarnista

2. **MAGELLAN** - Odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści – średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski duży, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.